

det ærede Medlem omtalte, hvilket vi kunne omhandle nærmere ved Tillægsbevillingsloven, saa bliver Spørgsmaalet jo dog kun, om Finantsministeriet som Hartkornseier i Genhold til en Lov skulde betale en vis Afgift til Skolekasen. Dette er noget ganske Andet end det Spørgsmaal, om en Myndighed som et Sogneraad skulde kunne tilpligtes imod sin Villie til at forandre en Skoleplan og forhøje Lønnen efter Kultusministerens Paalæg. Tror det ærede Medlem, at en Proprietær i et Sogn f. Ex. som Ifølge af en Forhøielse af Lærerlønnen, som han ikke billigere og ikke tror er lovlig gennemført, kan modsætte sig den Statteforhøielse, som bliver ham paalaagt af Sogneraadet? Han vil sikkerlig ingen Betsøielse have til at sagsøge vedkommende Autoritet. Og i alt Fald er dette et Spørgsmaal ganske for sig. Dernæst kan jeg ikke forstaa, hvorfor det ærede Medlem er saa misfornøiet i den Henseende; thi som bekjendt gif de Herrer's Forslag ud paa paa at opfordre Ministeren til at have denne Foranstaltning, hvor Sogneraadet ikke frivillig er gaaet ind derpaa. Men her er det aldeles utvilsomt, selv om det ærede Medlem for Leire intet Bevis har derfor, at Sogneraadet frivillig er gaaet ind derpaa. Efter deres egen Betragtning tidligere — vi forlange ikke, de skulle staa derved ret længe —, som de have neblagt i deres Beslutning, maa de sige: Her er netop et Tilfælde, hvor vi ikke forlange, at Foranstaltningen skal tages tilbage, der er Betingelsen tilstede, Sogneraadet er frivillig gaaet ind derpaa. Men jeg skal ikke gaa dybere ind paa den Sag nu. Jeg skal med Fornøielse drøfte den, naar Tillægsbevillingen kommer for. Men her foreligger efter vor Opfattelse en ren Bevillingslag.

Jeg forstaa meget godt den Opfordring, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Scharling) kan have havt til at udtale sig om Universitetets finantsielle Forhold i Anledning af sit eget og Ministerens Forslag under Nr. 29 og 31. Han gif imidlertid i sin Betragtning ud fra den efter min Formening urigtige Forudsætning, at Kommunitetet, Universitetet og de andre Institutioner med særlige Fonds ere at betragte ligeoverfor Lovgivningsmagten og hinanden indbyrdes som juridiske Personer med særlig Ret, og dernæst støttede han sig ogsaa, forekommer det mig, paa den Betragtning, at hvad Lovgivningsmagten og tidligere den absolutte Konge havde reskriberet om Dette eller Sint, var det umuligt for Lovgivningsmagten nu at forandre. Vi have tidligere drøftet de fleste af disse Spørgsmaal og navnlig Spørgsmaalet om Kommunitetets og Universitetets indbyrdes Forhold, og jeg skal derfor ikke nærmere komme ind paa dem nu. Naturligvis kunne vi ikke undgaa at komme ind paa den Slags Ting senere, men saa meget bedre kan jeg forlade det nu. Der staa os saa meget i den Henseende imellem, at vi ikke godt kunne

undgaa en Forhandling derom eller et Forsøg paa en Opklaring; men jeg tror ikke, at de Betragtninger, det ærede Medlem har fremsført, ere rigtige.

De fleste af de øvrige Undringsforslag har jeg ikke noget Videre at sige til undtagen til det, der er stillet under Nr. 37 af det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Lejreborg). Med Hensyn til dette Forslag og med Hensyn til vort Forslag under Nr. 37 b. om Fordelingen af Beløbet mellem Skolerne, skal jeg sige til det ærede Medlem, at hvert Ord, jeg har sagt om Skolernes Frihed, fastholder jeg; jeg betragter Skolerne som Sangfugle, der skulle være frie, og hvem vi hverken skulle lægge Silke- eller Guldnøre om Benene paa, for at de kunne faae den Smule, vi ville give dem. Men jeg indrømmer, at vi skulle have en Haand til at give dem det, som vi ville unde dem, og det skal være en saa velvillig og forstandig Haand som muligt, saaledes at f. Ex. ikke Navne eller Krager kunne komme til at tage det, vi vilde give Sangfuglene. Jeg indrømmer, at det er den ene Side af Spørgsmaalet; dreier det sig derimod om Tilsynsspørgsmaalet, saa staa jeg fuldt ud, jeg vil ikke sige med det ærede Medlem, thi det er ikke sagt, at fordi jeg er med ham idag, han er med mig imorgen, men jeg staa da fuldt ud paa den samme Betragtning. Lige vi derimod Spørgsmaalet om den Maade, hvorpaa vi ville yde disse Høistoler, disse Sangfugle Bidrag til deres Føde under de maaste trykkende Forhold, der er Tale om, da skal jeg kun sige, at vi efter Forholdene, som de udvilde sig, maa være saa omhyggelige og forstandige som muligt. Kommer man derfor og siger til os: Giv os 2,000 Kr. til en Tilsynsmand ved Høistolerne, til en Mand, der møder ved Høistolerne som Statens Tilsynsmand, vil jeg sige til enhver Høistole, der har sin Frihed kjær: Luf Døren for Tilsynsmanden. Kommer derimod Ministeren og siger til os: I have ifjor i Forening med mig vedtaget billige Regler i denne Retning — og derom kunne 17 ærede Medlemmer vidne, og navnlig det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Højmark) — I have vedtaget Regler, som gaa ud paa, at et vist Beløb af denne lille Sum, der er Tale om, skal anvendes efter en Fordeling i Forhold til Elefantallet paa Folkehøistolerne, ingenlunde efter de tidligere tænkte Regler, og at et vist Beløb, 8,000 Kr., skal anvendes efter samtlige foreliggende Forhold, Skolernes Udstyr og Betskaffenhed og deslige, saa siger jeg, at de ærede Medlemmer og Thinget, der ifjor mod vor Advarsel gif ind paa den flygtige Anerkjendelse af de forandrede Regler, Sntet kan indvende imod, hvad der kun er en simpel Konsekvens af disse Regler. Jeg fremhævede udtrykkelig ifjor, at man burde have taget under nærmere Overveielse, paa hvilken Maade Fordelingen skulde ske i Genhold til saadanne Regler; men de ærede Med-